

Stichting Noordster terug op Scheveningen

Dr. Lelykade 156
2583 CN Den Haag
Email: info@sch236.nl
www.sch236.nl

PRAAIRAPPORT SCH 236

Praaibericht No. 30 - 15 december 2022

Beste Vrijwilligers, Vrienden-Donateurs & Sponsors en Leden van het Comité van Aanbeveling!

We schrijven inmiddels december en dan is het weer 'de t d van bouweteelt' zoals het in vroeger dagen heette. De haringloggers deden hun laatste reis en gingen in winterslaap in afwachting van het nieuwe haringseizoen in mei. Men had de gevaren der zee doorstaan en had dus een behouden teelt.

De loggers werden 'afgesneden': tuigage, visgerei en scheepsbenodigdheden gingen van boord en werden opgeborgen op het rederserf. De strozakken die hadden gediend tot matras in de kooi werden leeggehaald en niet zelden ging de inhoud in de fik, wat nogal eens een brandje op de kade teweeg bracht. Nieuwjaarsvuur *avant la lettre!* Overgebleven proviand werd onder de bemanning verdeeld en meegenomen naar huis. Er heerste een typische sfeer aan de haven: aan de ene kant een zekere weemoed aan het voorbijge haringseizoen, anderzijds een mooi vooruitzicht op de feestdagen en een winter 'aan de wal'. Al gold dat niet voor alle loggers: de schepen die een krachtige motor hadden schakelden in de winter van de drijfnetvisserij (de vleet) over op de visserij met de trawl. Een langgerekt trechtersvormig net dat aan twee stalen lijnen over de bodem werd getrokken om plat- en rondvis te vangen. Beide vangstmethoden zijn vanzelfsprekend op de Noordster te zien.

Voor onze museumlogger is het echter volstrekt geen bouweteelt, laat staan dat we de winterslaap in gaan. Integendeel. Aan boord wordt hard doorgewerkt om er voor te zorgen dat de restauratie voor Vlaggetjesdag volgend jaar juni op een oor na is gevild en we ook klaar zijn om te varen! We zijn per slot van rekening ook *varend* erfgoed, waarbij de Noordster aan alle eisen van zeewaardigheid voldoet.

Zo zijn we weer een stuk verder met de schippershut. Er is een begin gemaakt met de betimmering en in de vloer hebben we een scharnierend stalen luik aangebracht waardoor het stuurhuis ook van binnenuit is te bereiken. Eenmaal boven gaat het dicht zodat het ook geen vloerruimte kost.

Afb. begin gemaakt met betimmering in schippershut

Afb. toegangsluik in vloer schippershut

De betimmering aan de buitenkant van de schippershut kwam gereed en staat strak in de lak. Zo is het houtwerk bestand tegen weer en wind waaraan het voortdurend en juist ook in de haven is blootgesteld. Daar is met veel zorg en toewijding aan gewerkt en het mooie is – en dat geldt voor veel onderdelen van de restauratie – dat het allemaal het resultaat is van de nijvere arbeid en inzet van onze enthousiaste vrijwilligers.

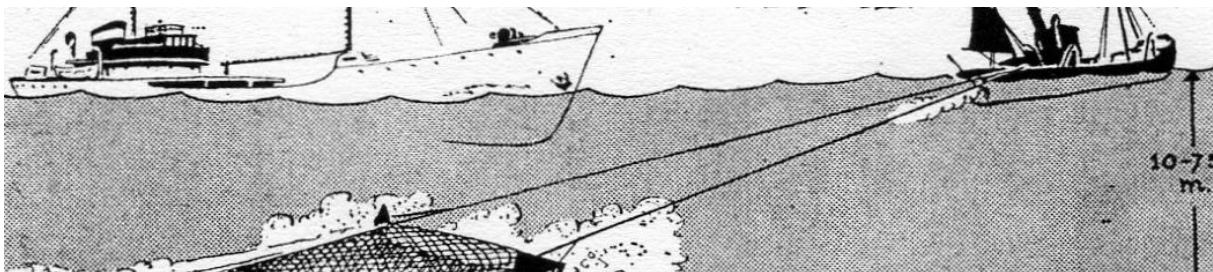
Afb. betimmering aan buitenkant van schippershut

Afb. betimmering in messroom/achterin

Hetzelfde geldt voor de messroom oftewel het 'achterin'. Daar zijn beide wanden in nagenoeg originele staat teruggebracht en als de betimmering eenmaal op kleur is gebracht, oogt het weer als toen. De voormalige kooien zullen hier overigens voor een deel worden gebruikt als bergruimte, die aan boord hard nodig is. Als de banken en de tafel in het midden er eenmaal staan zal men ook hier desgewenst met een kleine groep kunnen vergaderen in historisch maritieme (vissers)sfeer.

De museale collectie werd intussen verrijkt met twee originele trawlborden. Deze zware en massieve houten borden met stalen beslag werden gebruikt op de trawlvisserij en hadden ten doel om al scherend over de grond door het water de ingang van het trawl-net open te houden wanneer het werd voortgeslept.

Afb. tekening trawlvisserij. De borden zijn goed zichtbaar. Uit: Arie van der Veer, Nederlandse Zeevisserij-schepen

De borden behoeven nog enige restauratie en wanneer dat is gebeurd komen zij aan boord te staan op de gebruikelijke plek: achter de trawlgalg tegen de verschansing aan.

We kregen de borden van de familie Hulshof. Die gaf ons trouwens ook nog twee voorwerpen die vroeger een belangrijke rol speelden bij de navigatie: een verrekijker (zgn. 7*50 kijker) en een wandbarometer. Zij zullen een plaats krijgen in de schippershut.

Afb verrekijker en barometer

Afb. trawlborden

We mogen al met al terugzien op een mooie teelt 2022. Evengoed als we van tijd tot tijd terugzien op de indrukwekkende levensloop van onze Noordster.

Vandaag – 15 december – is het 73 jaar geleden dat zij in 1949 als casco met bouwnummer 34 van de Scheveningse sleep van stapel liep. Tijdens de laatste vrijwilligersbijeenkomst van dit jaar vierden we deze verjaardag met een bescheiden glas. Dat is heel fijn, omdat het voorgaande jaren wegens de coronaperikelen niet kon. En naar aloude traditie hoort daar een heildronk bij op onze Noordster én alle vrijwilligers, zonder wier enthousiaste inzet we geen teeltje kunnen varen. De gebruikelijke ‘Oudejaarsuitboezeming’ à la *O Kerstnacht, schoner dan de dagen* (Van Amstel 1637), mag daarbij vanzelfsprekend niet ontbreken:

*O Noordster, schoonste aller schepen
Gij zijt ons uit het hart gegrepen.
Van boeg tot brug en achterkont
Geen fraaier schip op 't wereldrond.
Geen mooier logger op Schevening'
Dan gij die hier van stapel ging.*

*De haringvangst zo vaak bedreven
Was d'eerste glorie van uw leven.
Voer mooie teelten jaar in, jaar uit
Gij was de visserman tot zeemansbruid.
Daarna werd ge een offshore ship
En voer op vrijwel elke wereldstip.*

*Aan het eind van uw werkend leven
Werd ge ons door Groen gegeven.
In volle glorie terug naar tijd van toen
Lof aan vrijwilligers die 't alles doen.
Zonder hen én gevers met gulle hand
Ligt er geen Noordster aan de kant!*

Afb. Sch 236, december 2022 (Foto: Jan Kuiper)

Met dit laatste Praaibericht van het jaar wens ik u vanaf brug en bestuurstafel namens alle opvarenden van de Noordster mooie feestdagen en een Behouden Vaart in 2023!

Mr Henk Grootveld, voorzitter